

Testament

Porozmawiaj z notariuszem
o spadkach

Testament

Czym jest testament?

Testament jest dokumentem, w którym rozrządzamy swym majątkiem na wypadek śmierci. Innymi słowy, osoba sporządzająca testament – testator – decyduje, komu i w jakich częściach mają przyspaść należące do niej rzeczy i prawa majątkowe. Taki ogół rzeczy i praw majątkowych, które zostawia po swojej śmierci spadkodawca, nazywamy spadkiem.

Testament pozwala uregulować losy majątku po naszej śmierci, nie zmuszając do przenoszenia własności jeszcze za życia. Raz podjęte decyzje można też w dowolnym momencie zmienić: odwołać testament w całości lub zmienić jego postanowienia.

Dlaczego warto pomyśleć o testamencie?

Testament można sporządzić w dowolnym momencie życia. Jedno jest jednak pewne – nie warto odkładać tego na później. Dobrze jest uporządkować sprawy majątkowe zawczasu. Może się bowiem okazać, że w przyszłości nie będziemy w stanie jasno i precyzyjnie przekazać naszej ostatniej woli.

Kto może sporządzić testament?

Testatorem może być każda pełnoletnia osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych.

Jak sporządzić testament?

Testament zwykły można sporządzić na trzy sposoby.

Testament możemy napisać ręcznie, opatrując go datą i swoim podpisem. To testament własnoręczny, inaczej nazywany holograficznym. Pamiętajmy, że nie wystarczy odręczny podpis pod wydrukowanym na komputerze tekstem – całość testamentu musi być sporządzona piśmem ręcznym przez testatora. Nikt nie może za niego zapisać takiego testamentu. Do jego ważności nie potrzeba świadków, warto jednak zadbać, aby przechowywany był w bezpiecznym miejscu, a spadkobiercy wiedzieli o jego istnieniu. W przeciwnym razie może się okazać, że wobec braku informacji o testamencie dziedziczenie nastąpi na podstawie przepisów ustawy.

Testament można także sporządzić u notariusza. Z prawnego punktu widzenia jest to forma równorzędna z testamentem własnoręcznym, daje jednak testatorowi nieporównanie większe bezpieczeństwo. Po pierwsze, notariusz zadba, aby testament jak najwierniej odzwierciedlał wolę spadkodawcy i nie zawierał postanowień niezgodnych z prawem. Po drugie, testament notarialny jest bardzo trudny do podważenia, znacznie ograniczone są też możliwości wszelkich oszustw ze strony pominiętych spadkobierców. Po trzecie wreszcie, oryginał dokumentu będzie bezpiecznie przechowywany w kancelarii, co w zasadzie wyklucza jego zniszczenie lub zaginięcie.

Najrzadziej stosowaną formą testamentu zwykłego jest testament allograficzny. Sporządza się go przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), starostą, marszałkiem województwa, sekretarzem powiatu lub gminy albo kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Konieczna jest także obecność dwojga świadków. Liczba nieprawidłowych testamentów sporządzanych w przeszłości w taki sposób spowodowała, że ta forma dokumentu jest obecnie bardzo rzadko spotykana.

Ile kosztuje sporządzenie testamentu u notariusza?

W zależności od tego, czy testament zawiera różnego rodzaju specjalne zapisy, jego sporządzenie u notariusza będzie kosztowało od 50 do 150 zł netto. Do tego należy doliczyć niewielką sumę – zwykle kilkanaście złotych – za każdy komplet wypisów.

Co zawiera testament?

Najważniejszymi postanowieniami testamentu (rozrządzeniami testamentowymi) są wyznaczenie spadkobierców i określenie, w jakich ułamkowych częściach dziedziczą nasz majątek. Najprostszym rozrządzeniem będzie więc wskazanie jednej osoby, której chcemy przekazać całość majątku.

Warto pamiętać, że obecnie w świetle polskiego prawa nie można rozdysponować majątkiem w taki sposób, aby poszczególne składniki majątku przypadły konkretnym osobom. Powołani do dziedziczenia stają się współwłaścicielami – w odpowiednich częściach – każdego składnika majątkowego. Dopiero w kolejnym etapie mogą dokonać działu spadku.

Testator może zobowiązać spadkobierców do spełnienia określonego świadczenia majątkowego – to tak zwany zapis testamentowy. Po otwarciu testamentu zapisobierca może wówczas domagać się od spadkobierców spełnienia owego świadczenia. Testator może także zawrzeć w testamencie polecenie – nałożyć na spadkobierców lub zapisobierców obowiązek określonego działania lub zaniechania, nie czyniąc nikogo wierzycielem.

Czy testament można zmienić?

Testator ma pełną swobodę wyrażania swojej woli. W każdej chwili może więc zmienić wszystkie lub poszczególne zapisy testamentu. Może też odwołać testament w całości, jeżeli chce, aby dziedziczenie po nim odbywało się na podstawie ustawy.

Co się stanie, jeśli nie sporządzimy testamentu?

Nie ma obowiązku rozrządzania swoim majątkiem w testamencie. Jeśli nie sporządzimy testamentu, nasz majątek będzie podlegał dziedziczeniu na zasadach ustawowych.

Chcesz dowiedzieć się więcej?

Wejdź na stronę www.krn.org.pl lub skontaktuj się z notariuszem.

Notarialny Rejestr Testamentów

Osoby pragnące zabezpieczyć sporządzone przez siebie testamenty mogą to uczynić za pomocą Notarialnego Rejestru Testamentów. Działający od 5 października 2011 roku rejestr pozwala potwierdzić istnienie i łatwiej dotrzeć do poszukiwanego dokumentu.

Wpis do rejestru jest dobrowolny i bezpłatny. Na wniosek testatora dokonuje go notariusz. **Rejestr nie zawiera jednak informacji o treści dokumentu, a jedynie potwierdza, że został on sporządzony. Wskazuje także kancelarię, w której został złożony.** Informacja o zarejestrowaniu testamentu ujawniana jest dopiero po śmierci testatora. Dzięki temu (po okazaniu aktu zgonu) spadkobiercy, jak również wierzyciele oraz sądy spadku, mogą sprawdzić istnienie dokumentu.

Dla klientów najważniejszą zaletą Rejestru jest pewność, że zarejestrowany testament nie zaginie, a więc ich wola zostanie zrealizowana.

Notarialny Rejestr Testamentów

- celem tego Rejestru jest, z jednej strony, zmniejszenie ryzyka, że testament pozostanie nieznany lub będzie ujawniony z opóźnieniem, a z drugiej strony - ułatwienie ujawnienia tegoż testamentu po śmierci testatora
- utworzony przez Krajową Radę Notarialną na podstawie wewnętrznych regulacji notariatu oraz postanowień Konwencji z Bazylei z 1972 roku, o stworzeniu systemu rejestracji testamentów. Polska jeszcze nie przyjęła Konwencji z Bazylei, jednak Notarialny Rejestr Testamentów podobnie, jak większość rejestrów testamentów funkcjonujących w Europie (niezależnie od tego czy dane państwo przyjęło tą konwencję) stosuje w praktyce jej zasady.
- zawiera informacje o zarejestrowanych testamentach; nie zawiera treści testamentów - rejestr o charakterze poszukiwawczym
- ma charakter dobrowolny - rejestracja testamentu następuje na wniosek testatora złożony u dowolnego notariusza
- rejestracja testamentu jest bezpłatna

Więcej informacji:
www.krn.org.pl

Wydawca:
Krajowa Rada Notarialna
ul. Dzika 19/23
00-172 Warszawa
tel. (22) 635 78 40,
(22) 635 07 83,
fax (22) 635 79 10

Redakcja:
LIGNAR PR Sp. z o.o.